

SVENSKA AKADEMIEN

Biobibliografisk notis

Doris Lessing är född den 22 oktober 1919 av brittiska föräldrar i Kermanshah i Persien (nuvarande Iran) som Doris May Taylor. Hennes far Alfred Cook Taylor, kapten i den brittiska armén under första världskriget, var banktjänsteman. Modern Emily Maude Taylor hade varit sjuksköterska. 1925 flyttade familjen till en farm i dåvarande Sydrhodesia (nuvarande Zimbabwe) i hopp om en bättre försörjning. Sin uppväxt på denna farm har Lessing skildrat i första delen av sin självbiografi *Under My Skin* (1994; *Under huden*, 1994). Som sjuåring sattes hon i klostertskola men flyttades senare till i en flickskola i Salisbury. 14 år gammal avbröt hon sin utbildning. Hon arbetade under de följande åren som barnflicka, telefonist, kontorist, stenograf och journalist och publicerade några noveller. 1939 ingick hon äktenskap med Frank Charles Wisdom med vilken hon fick sonen John och dottern Jean. Äktenskapet upplöstes 1943. 1945 gifte hon sig med Gottfried Lessing, en tyskjudisk emigrant som hon mött i en marxistisk grupp där rasfrågorna stod i centrum. Hon engagerade sig också i Southern Rhodesian Labour Party. Med Gottfried Lessing fick hon sonen Peter. Då makarna skildes 1949, flyttade hon med Peter till London där hon snabbt etablerade sig som författare. 1952–1956 var hon medlem i det engelska kommunistpartiet, och hon deltog aktivt i kampanjen mot atomvapen. 1956–1995 var hon på grund av sin regimkritik förbjuden att besöka Sydafrika. Efter ett kort besök i Sydrhodesia 1956 förbjöds hon av samma skäl att återvända dit. I *African Laughter: Four Visits to Zimbabwe* (1992) har hon skildrat sin återkomst 1982 till det land där hon växte upp. Hon är bosatt i London.

Doris Lessings romandebut skedde med *The Grass is Singing* (1950; *Gräset sjunger*, 1951), som handlar om förhållandet mellan en vit farmarhustru och hennes svarta tjänare. Boken är på en gång ett ödesdrama på hatkärlekens grund och en studie i överbryggliga rasmotsättningar.

Även den självbiografiska romansviten *Children of Violence* (*Våldets barn*), vanligen kallad Martha Quest-serien efter sin huvudperson, utspelar sig till stor del i Afrika. Sviten omfattar *Martha Quest* (1952; *Flickan Martha*, 1953), *A Proper Marriage* (1954; *Bra gift*, 1973), *A Ripple from the Storm* (1958; *En fläkt av stormen*, 1974), *Landlocked* (1965; *Instängd*, 1975) och *The Four-Gated City* (1969; *Staden med fyra portar*, 1970). Verket beskriver Martha Quests uppvaknande till en större medvetenhet på alla plan och är banbrytande genom sin framställning av den emanciperade kvinnans tankevärld och livsvillkor. Med dessa böcker åstadkom Lessing en modern motsvarighet till 1800-talets stora kvinnliga bildningsromaner. *The Children of Violence* präglas trots det understrukna frigörelsetemat av en närmast fatalistisk livssyn. Historien berättas med den milda förtvivlan hos någon som ser sitt yngre jag från eftervärldens himmel utan att kunna ingripa. Mästerverket är den avslutande volymen i serien, *The Four-Gated City*, en tidsfresk som tycks innesluta hela England, ja, hela vår kultur, bestrålad av författarens inlevelsefulla respektlöshet.

The Golden Notebook (1962; *Den femte sanningen*, 1964) innebar Doris Lessings definitiva genombrott. Romanen har av den framväxande kvinnorörelsen uppfattats som ett pionjärverk och tillhör den handfulla böcker som har präglat 1900-talets syn på samlivet mellan män och kvinnor. Den prövade en mera komplex romanform, som åskådliggör hur

politiska och känslomässiga konflikter är inflätade i varandra. Stilnivåerna från skilda typer av dokument och erfarenheter blandas: tidningsurklipp, nyhetstelegram, filmer, drömmar och dagböcker. Huvudpersonen Anna Wulf har fem anteckningsböcker i vilka hon skriver ned sina tankar om Afrika, om politiken och kommunistpartiet, om förhållandet till män och erotik, om jungiansk analys och drömbilder. Formens splittring motsvarar huvudpersonens. Det finns inget enda perspektiv ur vilket helheten av hennes livserfarenhet låter sig fångas.

På 1970-talet publicerades bland annat den av R. D. Laing inspirerade *Briefing for a Descent into Hell* (1971; *Instruktion för nedstigning i helvetet*, 1971). Lessing har karakteriserat denna roman som ”inner-space fiction”: ett försök att i romantikens anda vidga den mänskliga kunskapen till att omfatta regioner bortom jagets och förnuftets kontroll.

I romancykeln *Canopus in Argos: Archives* (*Canopus i Argos – ur arkiven*) (vol. 1–5, 1979–1984) bygger Lessing vidare på sciencefictiongenren. Romancykeln behandlar mänsklighetens utveckling efter ett atomkrig. Lessing varierar sina tankar om kolonialism, kärnvapenkrig och ekologisk katastrof och om motsättningen mellan den kvinnliga och manliga principen. En inspiration till verket utgör sufismen i Idries Shajs tappning, vilken hon stiftade bekantskap med på 1960-talet. Till sitt intresse för sufismen har Doris Lessing återkommit i essäsamlingen *Time Bites* (2004).

Hon återvände till realistiskt berättande i *The Good Terrorist* (1985; *Den goda terroristen*, 1986), som ger en satirisk bild av den dåtida vänsterns behov av absolut kontroll och den kvinnliga huvudpersonens missriktade offervilja och underkastelse. Analysen av det terroristiska sinnelagets grogrund i generationshat och övermänniskoattityder bevarar sin aktualitet.

Självbiografen *Under My Skin* (1994; *Under huden*, 1994) och *Walking in the Shade* (1997; *Vandra i skugga*, 1998) innebar en ny höjdpunkt i författarskapet. Lessing återkallar inte bara sitt eget liv utan hela den epok som var hennes, England under imperiets sista tid. Romanen *The Sweetest Dream* (2001; *Ljuvaste dröm*, 2003) är en fristående fortsättning i fiktiv form. Kanske har den skoningslösa uppgörelsen med politiska förvillelser bland vänner och älskare nödvändiggjort en sådan diskretion.

Andra viktiga romaner i hennes författarskap är *The Summer Before the Dark* (1973; *Sommaren före mörkret*, 1973) och *The Fifth Child* (1988; *Det femte barnet*, 1988). I den förra boken tror sig läsaren först ha att göra med ett frigörelsemotiv, en kvinna som äntligen skall leva ut sin begåvning och sin erotiska längtan. Efter avslutad läsning framträder konturerna av den verkliga romanen, en skoningslös studie i medelålderns värdekollaps. *The Fifth Child* är en virtuost genomförd psykologisk thriller, där kvinnans bortträngda eller förnekade aggression mot familjelivet uppträder förkroppsligad i ett monstruöst gossebarn.

Föreställningen om en världskatastrof som tvingar människan att återvända till en mera primitiv livsföring har haft en särskild attraktionskraft för Doris Lessing. Den återvänder i några av de senaste årens böcker, framtidsromanen *Mara and Dann* (1999; *Mara och Dann*, 2000) och dess fortsättning *The Story of General Dann and Mara's Daughter, Griot and the Snow Dog* (2005). I sammanbrott och kaos framträder de elementära egenskaper som ännu får Lessing att hoppas på människan.

Litterära priser: Somerset Maugham Award (1954), Prix Médicis étranger (1976), Österreichischer Staatspreis für Europäische Literatur (1981), Shakespeare-Preis der Alfred Toepfer Stiftung F. V. S., Hamburg (1982), W. H. Smith Literary Award (1986), Palermo Prize (1987), Premio Internazionale Mondello (1987), Premio Grinzane Cavour (1989), James Tait Black Memorial Book Prize (1995), Los Angeles Times Book Prize (1995), Premio Internacional Catalunya (1999), David Cohen British Literary Prize (2001), Companion of Honour from the Royal Society of Literature (2001), Premio Principe de Asturias (2001), S.T. Dupont Golden PEN Award (2002).

Verk på engelska

- The Grass is Singing.* – London : M. Joseph, 1950 ; New York : Crowell, 1950
- This was the Old Chief's Country.* – London : M. Joseph, 1951 ; New York : Crowell, 1952
- Martha Quest.* – London : M. Joseph, 1952. – (Children of Violence; 1)
- Five : Short Novels.* – London : M. Joseph, 1953
- A Proper Marriage.* – London : M. Joseph, 1954. – (Children of Violence; 2)
- A Retreat to Innocence.* – London : M. Joseph, 1956 ; New York : Prometheus, 1959
- The Habit of Loving.* – London : MacGibbon & Kee, 1957 ; New York : Crowell, 1958
- Going Home.* – London : M. Joseph, 1957 ; New York : Ballantine, 1968
- A Ripple from the Storm.* – London : M. Joseph, 1958 ; New York : Simon & Schuster, 1966. – (Children of Violence; 3)
- Fourteen Poems.* – Northwood : Scorpion Press, 1959
- In Pursuit of the English : a Documentary.* – London : MacGibbon & Kee, 1960 ; New York : Simon & Schuster, 1961
- Play with a Tiger : a Play in Three Acts.* – London : M. Joseph, 1962
- The Golden Notebook.* – London : M. Joseph, 1962 ; New York : Simon & Schuster, 1962
- A Man and Two Women.* – London : MacGibbon & Kee, 1963 ; New York : Simon & Schuster, 1963
- Martha Quest and A Proper Marriage.* – New York : Simon & Schuster, 1964
- African Stories.* – London : M. Joseph, 1964 ; New York : Simon & Schuster, 1965
- Landlocked.* – London : MacGibbon & Kee, 1965 ; New York : Simon & Schuster, 1966. – (Children of Violence; 4)
- A Ripple from the Storm and Landlocked.* – New York : Simon & Schuster, 1966
- The Black Madonna.* – London : Panther, 1966
- Winter in July.* – London : Panther, 1966
- Particularly Cats.* – London : M. Joseph, 1967 ; New York : Simon & Schuster, 1967
- The Four-Gated City.* – London : MacGibbon & Kee, 1969 ; New York : Knopf, 1969. – (Children of Violence; 5)
- Briefing for a Descent into Hell.* – London : Cape, 1971 ; New York : Knopf, 1971
- The Story of a Non-Marrying Man and Other Stories.* – London : Cape, 1972. – Republ. as *The Temptation of Jack Orkney and Other Stories.* – New York : Knopf, 1972
- Collected African stories. Vol. 1, This was the Old Chief's Country.* – London : M. Joseph, 1973
- Collected African stories. Vol. 2, The Sun Between Their Feet.* – London : M. Joseph, 1973
- The Summer Before the Dark.* – London : Cape, 1973 ; New York : Knopf, 1973
- The Memoirs of a Survivor.* – London : Octagon, 1974 ; New York : Knopf, 1975
- Stories.* – New York : Knopf, 1978
- To Room Nineteen : Collected Stories Volume One.* – London : Cape, 1978
- The Temptation of Jack Orkney : Collected Stories Volume Two.* – London : Cape, 1978
- Shikasta : Re: Colonised Planet 5.* – London : Cape, 1979 ; New York : Knopf, 1979. – (Canopus in Argos: Archives; 1)
- The Marriages Between Zones Three, Four and Five.* – London : Cape, 1980 ; New York : Knopf, 1980. – (Canopus in Argos: Archives; 2)
- The Sirian Experiments.* – London : Cape, 1981 ; New York : Knopf, 1981. – (Canopus in Argos: Archives; 3)
- The Making of the Representative for Planet 8.* – London : Cape, 1982 ; New York : Knopf, 1982. – (Canopus in Argos: Archives; 4)
- Documents Relating to the Sentimental Agents in the Volyen Empire.* – London : Cape, 1983 ; New York : Knopf, 1983. – (Canopus in Argos: Archives; 5)

The Diary of a Good Neighbour. – London : M. Joseph, 1983 ; New York : Knopf, 1983

If the Old Could ... – London: M. Joseph, 1984 ; New York : Knopf, 1984

The Diaries of Jane Somers. – London : M. Joseph, 1984 ; New York : Knopf, 1984

The Good Terrorist. – London : Cape, 1985 ; New York : Knopf, 1985

Prisons We Choose to Live Inside. – London : Cape, 1987 ; New York : Harper & Row, 1987

The Wind Blows Away Our Words. – London : Picador, 1987 ; New York : Vintage, 1987

The Fifth Child. – London : Cape, 1988 ; New York : Knopf, 1988

The Real Thing : Stories and Sketches. – Republ. as *London Observed : Stories and Sketches.* – London : HarperCollins, 1992

African Laughter : Four Visits to Zimbabwe. – London & New York : HarperCollins, 1992

Shadows on the Wall of the Cave : a talk by Doris Lessing delivered 19 January 1994. – London : The British Library, 1994

Conversations / edited by Earl G. Ingersol. – Princeton, N.J. : Ontario Review Press, 1994

A Small Personal Voice : Essays, Reviews, Interviews / Edited by Paul Schlueter. – London : Flamingo (HarperCollins), 1994

Under My Skin : Volume One of My Autobiography, to 1949. – London & New York : HarperCollins, 1994

Spies I Have Known and Other Stories. – Glasgow : Collins Educational, 1995

Playing the Game. – London : HarperCollins, 1995

Love, Again. – London : Flamingo, 1996 ; New York : HarperCollins, 1996

Play with a Tiger, and Other Plays. – London : Flamingo, 1996

Walking in the Shade : Volume Two of My Autobiography, 1949-1962. – London & New York : HarperCollins, 1997

Mara and Dann : an Adventure. – London & New York : HarperCollins, 1999

Ben, in the World. – London & New York : HarperCollins, 2000

The Sweetest Dream. – London : Flamingo (HarperCollins), 2001 ; New York : HarperCollins, 2002

On Cats. – London : Flamingo (HarperCollins), 2002

The Grandmothers : Four Short Novels. – London : Flamingo (HarperCollins), 2003 ; New York : HarperCollins, 2004

Time Bites : Views and Reviews. – London : Fourth Estate, 2004 ; New York : HarperCollins, 2004

The Story of General Dann and Mara's Daughter, Griot and the Snow Dog. – London : Fourth Estate (HarperCollins), 2005 ; New York : HarperCollins, 2006

The Cleft. – London : Fourth Estate (HarperCollins), 2007 ; New York : HarperCollins, 2007

Verk på franska

Vaincue par la brousse / traduit de l'anglais par Doussia Ergaz. – Paris : Plon, 1953. – Traduction de: *The Grass is Singing*

Martha Quest / traduit de l'anglais par Doussia Ergaz et Florence Cravoisier. – Paris : Plon, 1957. – Traduction de: *Martha Quest*

Un homme, deux femmes / traduit par Jacqueline Marc-Chadourne. – Paris : Plon, 1967. – Traduction de: *A Man and Two Women*

Le carnet d'or / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1976. – Traduction de: *The Golden Notebook*

Les enfants de la violence. – Paris : A. Michel, 1978. – Réunit "Martha Quest" et "Un Mariage comme il faut"

L'écho lointain de l'orage. – Paris : A. Michel, 1979

Nouvelles africaines / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1980. – Traduction de: *This was the Old Chief's Country*

Shikasta / traduit de l'anglais par Paule Guivar'ch. – Paris : Seuil, 1981. – Traduction de: Shikasta : Re: Colonised Planet 5

L'été avant la nuit / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1981. – Traduction de: The Summer Before the Dark

La cité promise / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1981. – Traduction de: The Four-Gated city

Mémoires d'une survivante / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1982. – Traduction de: The Memoirs of a Survivor

Mariages entre les zones trois, quatre et cinq : narration des chroniqueurs de la zone trois / traduit de l'anglais par Robert Pépin. – Paris : Seuil, 1983. – Traduction de: The Marriages Between Zones Three, Four and Five

Les chats en particulier / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1983. – Traduction de: Particular cats

Journal d'une voisine / traduit de l'anglais par Marianne Fabre. – Paris : A. Michel, 1984. – Traduction de: The Diary of a Good Neighbour

Si vieillesse pouvait / traduit ... par Natalie Zimmermann. – Paris : A. Michel, 1985. – Traduction de: If the Old Could

La terroriste / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1986. – Traduction de: The Good Terrorist

Le vent emporte nos paroles. – Paris : A. Michel, 1987. – Traduction de: The Wind Blows Away Our Words

La Madone noire / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1988. – (Nouvelles africaines; 2). – Traduction de: The Sun Between Their Feet

Descente aux enfers / traduit de l'anglais par Pierre Alien. – Paris : A. Michel, 1988. – Traduction de: Briefing for a Descent into Hell

Le cinquième enfant / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1990. – Traduction de: The Fifth Child

L'habitude d'aimer : nouvelles / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1992. – Traduction de: To Room Nineteen

Rire d'Afrique : voyages au Zimbabwe / traduit de l'anglais par Pierre-Emmanuel Dauzat. – Paris : A. Michel, 1993. – Traduction de: African Laughter : Four Visits to Zimbabwe

Notre amie Judith / traduit de l'anglais par Marianne Véron / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Paris : A. Michel, 1993. – Traduction de: The Temptation of Jack Orkney

Dans ma peau : 1919-1949 / traduit de l'anglais par Anne Rabinovitch. – Paris : A. Michel, 1995. – Traduction de: Under My Skin : Volume One of My Autobiography, to 1949

L'amour, encore / traduit de l'anglais par Anne Rabinovitch. – Paris : A. Michel, 1996. – Traduction de: Love, Again

Nouvelles de Londres / traduit de l'anglais par Anne Rabinovitch. – Paris : A. Michel, 1997. – Traduction de: London Observed

La marche dans l'ombre : 1949-1962 / traduit de l'anglais par Anne Rabinovitch. – Paris : A. Michel, 1998. – Traduction de: Walking in the Shade : Volume Two of My Autobiography, 1949-1962

Mara et Dann / traduit de l'anglais par Isabelle D. Philippe. – Paris : Flammarion, 2001. – Traduction de: Mara and Dann

Le monde de Ben / traduit de l'anglais par Marianne Véron. – Le Mans : Éd. Libra diffusio, 2002. – Traduction de: Ben, in the World

Le rêve le plus doux / traduit de l'anglais par Isabelle D. Philippe. – Paris : Flammarion, 2003. – Traduction de: The Sweetest Dream

Les grand-mères / traduit de l'anglais par Isabelle D. Philippe. – Paris : Flammarion, 2005. – Traduction de: The Grandmothers

Un enfant de l'amour / traduit de l'anglais par Isabelle D. Philippe. – Paris : Flammarion, 2007. – Traduction de: The Grandmothers

Verk på svenska

- Gräset sjunger* : roman / till svenska av Gunvor och Bertil Hökby. – Stockholm : Hökerberg, 1951. –
Originaltitel: The Grass is Singing
- Flickan Martha* / till svenska av Gunnar Frösell. – Stockholm : Hökerberg, 1953. – (Våldets barn ; 1). –
Originaltitel: Martha Quest
- Den femte sanningen* / övers. av Mårten Edlund. – Stockholm : Forum, 1964. – Originaltitel: The Golden Notebook
- En man och två kvinnor* : noveller / övers. av Harriet Alfons och Jadwiga P. Westrup. – Stockholm :
Forum, 1965
- Vanan att älska* : noveller / översättning av Harriet Alfons och Jadwiga P. Westrup. – Stockholm : Forum, 1966.
– Originaltitel: The Habit of Loving; A Man and Two Women
- Katter* / övers. av Harriet Alfons och Jadwiga P. Westrup. – Stockholm : Forum, 1968. – Originaltitel:
Particularly Cats
- Ingen trolldom till salu* / urval och övers. av Harriet Alfons och Jadwiga P. Westrup. – Stockholm : Forum, 1969
- Den femte sanningen*. D. 1-2. – Ny utg. / övers. av Mårten Edlund. – Stockholm : Forum, 1970. – Originaltitel:
The Golden Notebook
- Staden med fyra portar* / övers. av Kjell Ekström. – Stockholm : Forum, 1970. – (Våldets barn ; 5). –
Originaltitel: The Four-Gated City
- Instruktion för nedstigning i helvetet* / översättning av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1971. – Originaltitel:
Briefing for a Descent into Hell
- Inte den typ som gifter sig och andra noveller* / övers. av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1972. –
Originaltitel: The Story of a Non-Marrying Man and Other Stories
- Sommaren före mörkret* / översättning av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1973. – Originaltitel: The
Summer Before the Dark
- Bra gift* / översättning av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1973. – (Våldets barn ; 2). – Originaltitel: A
Proper Marriage
- En fläkt av stormen* / övers. av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1974. – (Våldets barn ; 3). – Originaltitel: A
Ripple from the Storm
- Instängd* / översättning av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1975. – (Våldets barn ; 4). – Originaltitel:
Landlocked
- En överlevandes minnen* / övers. av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1975. – Originaltitel: The Memoirs of a
Survivor
- Martha* / övers. av Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1977. – (Våldets barn ; 1). – Originaltitel: Martha Quest
- Shikasta* : Re: koloni 5 : personliga psykologiska historiska dokument i samband med besök av Johor (George
Sherban) : 87:e sändebudet (klass 9) : de sista dagarnas period / övers.: Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi,
1979. – Originaltitel: Shikasta : Re: Colonised Planet 5
- Giftermålen mellan zonerna tre, fyra och fem* : berättat av krönikörerna i zon tre / övers.: Sonja Bergvall. –
Stockholm : Trevi, 1980. – Originaltitel: The Marriages Between Zones Three, Four and Five
- Planeten Sirius' experiment* : rapport från Ambien II / övers.: Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1981. –
Originaltitel: The Sirian Experiments
- Planet 8* : representanternas lärotid / övers.: Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1982. – Originaltitel: The
Making of the Representative for Planet 8
- De känslösamma agenterna i imperiet Volyen* / övers.: Sonja Bergvall. – Stockholm : Trevi, 1984. –
Originaltitel: Documents Relating to the Sentimental Agents in the Volyen Empire
- En god grannes dagbok* / övers.: Kerstin Hallén. – Stockholm : Trevi, 1985. – Originaltitel: The Diary of a Good
Neighbour
- Om de gamla kunde och de unga visste* / övers.: Kerstin Hallén. – Stockholm : Trevi, 1985. – Originaltitel: If the
Old Could
- Den goda terroristen* / översättning: Annika Preis. – Stockholm : Trevi, 1986. – Originaltitel: The Good
Terrorist

Våra ord blåser bort med vinden : rapportbok från Afghanistan / översättning: Lars Hansson. – Stockholm : Trevi, 1987. – Originaltitel: *The Wind Blows Away Our Words*

Det femte barnet / översättning: Annika Preis. – Stockholm : Trevi, 1988. – Originaltitel: *The Fifth Child*

Rufus : berättelsen om en okuvlig katt / översättning: Solveig Nellinge. – Stockholm : Trevi, 1989. – Originaltitel: *Rufus the Survivor*

Äkta vara : noveller / översättning: Britt Arenander och Solveig Nellinge. – Stockholm : Trevi, 1991

Under huden : del 1 av min självbiografi fram till 1949 / översättning: Annika Preis. – Stockholm : Trevi, 1994. – Originaltitel: *Under My Skin : Volume One of My Autobiography, to 1949*

Kärlekens teater / översättning: Kerstin Hallén. – Stockholm : Trevi, 1996. – Originaltitel: *Love, Again*

Vandra i skugga : del 2 av min självbiografi : 1949-1962 / översättning: Inger Johansson. – Stockholm : Forum, 1998. – Originaltitel: *Walking in the Shade : Volume Two of My Autobiography, 1949-1962*

Mara och Dann / översättning: Annika Preis. – Stockholm : Forum, 2000. – Originaltitel: *Mara and Dann*

Ben, ute i världen / översättning: Annika Preis. – Stockholm : Forum, 2001. – Originaltitel: *Ben, in the World*

Ljuvaste dröm / översättning: Inger Johansson. – Stockholm : Forum, 2003. – Originaltitel: *The Sweetest Dream*

Kärleksbarnet / översättning: Annika Preis. – Stockholm : Forum, 2005. – Originaltitel: *The Grandmothers*

Om katter. – Stockholm : Forum, 2006. – Innehåll: *Katter* / översättning: Harriet Alfons och Jadwiga P. Westrup; *Rufus* / översättning: Solveig Nellinge; *El Magnifico* / översättning: Annika Preis

Verk på tyska

Afrikanische Tragödie : Roman / Übers.: Ernst Sander. – Gütersloh : Bertelsmann, 1953. – Originaltitel: *The Grass is Singing*

Die andere Frau : Erzählung / Übers. Aus dem Engl. von Ernst Sander. – Gütersloh : Bertelsmann, 1954. – Originaltitel: *The Other Woman*

Der Zauber ist nicht verkäuflich : 5 Erzählungen aus Afrika / Aus dem Engl. von Lore Krüger. – Berlin : Tribüne, 1956

Der Sommer vor der Dunkelheit : Roman / Dt. von Jürgen Abel. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1975. – Originaltitel: *The Summer Before the Dark*

Hunger / Aus dem Engl. von Lore Krüger. – Zürich : Diogenes, 1976. – Originaltitel: *Hunger*

Das goldene Notizbuch : Roman / Aus dem Engl. von Iris Wagner. – Frankfurt am Main : Goverts, 1978. – Originaltitel: *The Golden Notebook*

Die Memoiren einer Überlebenden : Roman / Aus dem Engl. von Rudolf Hermstein. – Frankfurt am Main : Goverts, 1979. – Originaltitel: *The Memoirs of a Survivor*

Der Mann, der auf und davon ging / Aus dem Engl. übers. von Adelheid Dormagen. – (Erzählungen; 1). – Stuttgart : Klett-Cotta, 1979

Martha Quest : Roman / Aus dem Engl. übers. von Karin Kersten u. Iris Wagner. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1981. – (Kinder der Gewalt; 1). – Originaltitel: *Martha Quest*

Doris Lessings Katzenbuch / Die Übers. Aus dem Engl. besorgte Ursula von Wiese. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1981. – Originaltitel: *Particularly Cats*

Anweisung für einen Abstieg zur Hölle : Roman / Aus dem Engl. von Iris Wagner. – Frankfurt am Main : Fischer-Goverts, 1981. – Originaltitel: *Briefing for a Descent into Hell*

Die Frau auf dem Dach / Aus dem Engl. übers. von Adelheid Dormagen. – (Erzählungen; 2) – Stuttgart : Klett-Cotta, 1982

Eldorado / Aus dem Engl. von Adelheid Dormagen. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1982

Eine richtige Ehe / Aus dem Engl. übers. von Karin Kersten und Iris Wagner. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1982. – (Kinder der Gewalt; 2). – Originaltitel: *A Proper Marriage*

Spiel mit einem Tiger : Theaterstück in 3 Akten / Aus dem Engl. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Bad Homburg v.d.H. : Hunzinger, Bühnenverlag, 1982. – Originaltitel: *Play with a Tiger*

Sturmzeichen / Aus dem Engl. übers. von Karin Kaersten und Iris Wagner. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1983. – (Kinder der Gewalt; 3). – Originaltitel: *A Ripple from the Storm*

Shikasta / Aus dem Engl. von Helga Pfetsch. – Frankfurt am Main : S. Fischer, Goverts. – (Canopus im Argos: Archive; 1). – Originaltitel: Shikasta : Re: Colonised Planet 5

Landumschlossen / Aus dem Engl. übers. von Karin Kersten und Iris Wagner. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1983. – (Kinder der Gewalt; 4). – Originaltitel: Landlocked

Die Versuchung des Jack Orkney / Aus dem Engl. von Adelheid Dormagen. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1983. – Originaltitel: The Temptation of Jack Orkney

Katzen : Erzählungen / Die Übers. Aus dem Engl. besorgte Ursula von Wiese. – Frankfurt am Main : Büchergilde Gutenberg. – Originaltitel: Particularity Cats

Das Tagebuch der Jane Somers : Roman / Aus dem Engl. übers. von Barbara Schönberg. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1984. – Originaltitel: The Diary of a Good Neighbour

Winter im Juli : Erzählung / Aus dem Engl. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1984. – Originaltitel: Winter in July

Die viertorige Stadt / Aus dem Engl. übers. von Karin Kersten und Iris Wagner. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1984. – (Kinder der Gewalt; 5). – Originaltitel: The Four-Gated City

Die Ehen zwischen den Zonen drei, vier und fünf / Aus dem Engl. von Manfred Ohl u. Hans Sartorius. – Frankfurt am Main : S. Fischer, Goverts, 1984. – (Canopus im Argos: Archive; 2). – Originaltitel: The Marriages Between Zones Three, Four and Five

Vergnügen : Erzählungen / Dt. von Adelheid Dormagen. – München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 1984

Die Liebesgeschichte der Jane Somers : Roman / Aus dem Engl. übers. von Barbara Schönberg. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1985. – Originaltitel: If the Old Could ...

Die schwarze Madonna / Aus dem Engl. übers. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1985. – Originaltitel: The Black Madonna

Die sirianischen Versuche / Aus dem Engl. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Frankfurt am Main : S. Fischer/Goverts, 1985. – (Canopus im Argos: Archive; 3). – Originaltitel: The Sirian Experiments

Die Entstehung des Repräsentanten von Planet 8 / Aus dem Engl. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Frankfurt am Main : S. Fischer/Goverts, 1985. – (Canopus im Argos: Archive; 4). – Originaltitel: The Making of the Representative for Planet 8

Die sentimental Agenten im Reich Volyen / Aus dem Engl. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Frankfurt am Main : S. Fischer/Goverts, 1985. – (Canopus im Argos: Archive; 5). – Originaltitel: The Sentimental Agents in the Volyen Empire

Wie ich endlich mein Herz verlor : Erzählungen. – München : Klett-Cotta im Dt. Taschenbuch-Verl., 1985

Wie ein Taubenschlag oder Jedem seine eigene Wildnis / Dt. von Armin Thorn. – Bad Homburg : Hunzinger, 1986. – Originaltitel: Each His Own Wilderness

Auf der Suche : eine Dokumentation / Aus dem Engl. übers. von Manfred Ohl u. Hans Sartorius. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1986. – Originaltitel: In Pursuit of the English

Zwischen Männern : Erzählungen / Dt. von Adelheid Dormagen. – München : Klett-Cotta im Dt. Taschenbuch-Verl., 1986

Der Ameisenhügel / Aus dem Engl. von Lore Krüger. – München : Dt. Taschenbuch-Verl., 1986. – Originaltitel: The Anthep

Die Terroristin : Roman / Aus dem Engl. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Frankfurt am Main : Fischer/Goverts, 1986. – Originaltitel: The Good Terrorist

Das Leben meiner Mutter : mit Bildern aus Afrika / Aus dem Engl. von Adelheid Dormagen. – Berlin : Wagenbach, 1987. – Originaltitel: Impertinent Daughters; My Mother's Life

Der Wind verweht unsere Worte : Bericht aus Afghanistan / Aus dem Engl. von Elfi Brandenburger. – Frankfurt am Main : Fischer-Goverts, 1987. – Originaltitel: The Wind Blows Away Our Words

Nebenerträge eines ehrbaren Berufs : Erzählungen / Dt. von Adelheid Dormagen. – München : Klett-Cotta im Dt. Taschenbuch-Verl., 1987

Das fünfte Kind : Roman / Aus dem Engl. von Eva Schönfeld. – Hamburg] : Hoffmann u. Campe, 1988. – Originaltitel: The Fifth Child

Heimkehr / Aus dem Engl. übers. von Karin Kersten. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1988. – Originaltitel: Going Home

Hunger nach dem grossen Leben / Aus dem Engl. von Lore Krüger. – Zürich : Diogenes, 1988. – Originaltitel: Hunger

Ein nicht abgeschickter Liebesbrief : Erzählungen / Dt. von Adelheid Dormagen. – Stuttgart : Klett-Cotta im Dt. Taschenbuch-Verl., 1989

Mit leiser, persönlicher Stimme : Essays / Aus dem Engl. von Regine Laudann. – Frankfurt am Main : S. Fischer/Goverts, 1989. – Originaltitel: A Small Personal Voice

Das Doris-Lessing-Buch. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1989. – Originaltitel: The Doris Lessing Reader

Die Höhe bekommt uns nicht : Erzählungen / Dt. von Manfred Ohl u. Hans Sartorius. – München : Dt. Taschenbuch-Verl., 1989

Der Preis der Wahrheit / Aus dem Engl. von Anette Grube. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1991. – Originaltitel: London Observed

Bericht über die bedrohte Stadt : vier Erzählungen. – München : Heyne, 1991

Liebesgeschichten / Aus dem Engl. übers. von Adelheid Dormagen ... – Stuttgart : Klett-Cotta, 1992

Rückkehr nach Afrika / Aus dem Engl. von Anette Grube. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1992. – Originaltitel: African Laughter

Katzengeschichten / hrsg. von Jutta Freund und ill. von Andreas Reiner. – München : Heyne, 1993

Rufus : eine Katzengeschichte / Aus dem Engl. übers. von Manfred Ohl und Hans Sartorius. – Stuttgart : Klett-Cotta, 1994. – Originaltitel: Rufus the Survivor

Unter der Haut : Autobiographie 1919 – 1949 / Aus dem Engl. von Karen Nölle-Fischer. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1994. – Originaltitel: Under My Skin : Volume One of My Autobiography, to 1949

Und wieder die Liebe : Roman / Aus dem Engl. von Irene Rumler. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1997. – Originaltitel: Love, Again

Schritte im Schatten : Autobiographie ; 1949 – 1962 / Aus dem Engl. von Christel Wiemken. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1997. – Originaltitel: Walking in the Shade : Volume Two of My Autobiography, 1949-1962

Doris Lessing, Gespräche / aus dem Engl. von Sabine Schulte. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 1999. – Originaltitel: Conversations

Liebhaber meiner Phantasie : Erzählungen / Aus dem Engl. von Adelheid Dormagen ... – Berlin : Wagenbach, 1999

Ben in der Welt : Roman / Aus dem Engl. von Lutz Kliche. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 2000. – Originaltitel: Ben, in the World

Mara und Dann : Roman / Aus dem Engl. von Barbara Christ. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 2001. – Originaltitel: Mara and Dann

Ein süßer Traum : Roman / Aus dem Engl. von Barbara Christ. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 2003. – Originaltitel: The Sweetest Dream

Ein Kind der Liebe / Aus dem Engl. von Barbara Christ. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 2004. – Originaltitel: The Grandmothers

Why a Small Black Child in Zimbabwe Stole a Book on Advanced Physics : englisch und deutsch / Übers. von Gabriele Haefs. Mit einem Nachw. von Hermann Schulz. – Hamburg : Internat. Antiquariatsmesse, 2004

Die Geschichte von General Dann und Maras Tochter, von Griot und dem Schneehund : Roman / Aus dem Engl. von Barbara Christ. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 2006. – Originaltitel: The Story of General Dann and Mara's Daughter, Griot and the Snow Dog

Die Kluft / [Barbara Christ, Übersetzer]. – Hamburg : Hoffmann und Campe, 2007. – Originaltitel: The Cleft

Litteratur

Brewster, Dorothy, *Doris Lessing.* – New York : Twayne, 1965

Schlueter, Paul, *The Novels of Doris Lessing.* – Carbondale : Southern Illinois Univ. Press, 1973

Doris Lessing : Critical Studies / ed. by Annis Pratt and L.S. Dembo. – Madison : Wisconsin Press, 1974

Thorpe, Michael, *Doris Lessing's Africa.* – London : Evans, 1978

Holmquist, Ingrid, *From Society to Nature : a Study of Doris Lessing's Children of Violence.* – Göteborg : Acta Universitatis Gothoburgensis, 1980

- Notebooks/Memoirs/Archives : Reading and Rereading Doris Lessing* / ed. by Jenny Taylor. – Boston, Mass. : Routledge & Kegan Paul, 1982
- Doris Lessing* / edited by Eve Bertelsen. – Johannesburg : McGraw-Hill, cop. 1985
- Fishburn, Katherine, *The Unexpected Universe of Doris Lessing : a Study in Narrative Technique*. – Westport, Conn. : Greenwood Press, 1985
- Doris Lessing* / edited and with an introduction by Harold Bloom. – New York : Chelsea House, 1986
- Doris Lessing : the Alchemy of Survival* / edited by Carey Kaplan and Ellen Cronan Rose. – Athens, Ohio : Ohio Univ. Press, cop. 1988
- Greene, Gayle, *Doris Lessing : the Poetics of Change*. – Ann Arbor : University of Michigan Press, cop. 1994
- Rowe, Margaret Moan, *Doris Lessing*. – London : Macmillan, 1994
- Galín, Müge, *Between East and West : Sufism in the Novels of Doris Lessing*. – Albany, NY: State Univ. of New York Press, 1997
- Putting the Questions Differently : Interviews with Doris Lessing 1964-1994* / Edited by Earl G. Ingersoll. – London : Flamingo, 1996
- Klein, Carole, *Doris Lessing : a Biography*. – London : Duckworth, 2000
- Lessing, Doris, *Doris Lessing : Conversations* / edited by Earl G. Ingersoll. – Princeton, N.J. : Ontario Review Press, 2000
- Bücher, Britta, *A Wordless Statement : die Rolle der Darstellung in Doris Lessings Space-fiction*. – Frankfurt am Main : Peter Lang, 2002